

Handläggare
Erika Isaksson
Telefon: 08-50833597

Till
Utbildningsnämnden
2024-06-13

Motion om att staden skall ta fram ett eftervårdsprogram för omhändertagna och placerade barn

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2024/278

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ”Motion om att staden skall ta fram ett eftervårdsprogram för omhändertagna och placerade barn” av Jan Jönsson (L) till utbildningsnämnden för yttrande. Motionären vill se ett större fokus på uppföljning av hur det går för barn och unga efter vårdtidens slut. Motionären vill även se rutiner för att säkerställa att utslussning av de placerade barnen och unga sker med barnets bästa i fokus och även möjliggöra stöd efter att barnet fyllt 18 år.

Utbildningsnämnden samverkar på flera nivåer med socialtjänsten i arbetet med placerade barns och ungas skolgång. Arbetet sker till exempel inom ramen för *SAMS* (samverkan socialtjänst och skola för placerade barn), *SkolFam* (Skolstöd för barn i familjehem) samt *Skolsamordnare för placerade barn och unga*. I den nya socialtjänstlagen tydliggörs dessutom socialnämndens ansvar för uppföljning för barn som placerats i familjehem, skyddat boende och eller hem för vård och boende (HVB). Sedan 2022 finns obligatorisk uppföljning för barn som placerats med stöd av lag med särskilda bestämmelser för vård av unga (LVU).

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund/Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat ”Motion om att staden skall ta fram ett eftervårdsprogram för omhändertagna och placerade barn” av Jan Jönsson (L) till utbildningsnämnden för yttrande.

Motionären efterfrågar ett eftervårdsprogram för placerade barn och unga som även ska innehålla riktlinjer för uppföljning i syfte att stabilisera skolgången och genom det förebygga kriminalitet och sociala problem. I motionen framförs att placerade barn inte synliggörs i stadens styrdokument och motionären menar att stadens målsättning måste vara att barn som placerats ska må bättre och ha en mer fungerande skolgång under och efter placering än innan. I motionen efterfrågas även ett tydligt fokus på barnets bästa och att planering av hur uppföljning ska genomföras påbörjas redan när placeringen inleds. Stödet, menar motionären, ska även vara möjligt efter att den unge fyllt 18 år.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med gymnasieavdelningen och avdelningen för lärande och elevhälsa.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 4 juni 2024. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträde den 4 juni 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Sedan 2022 ska socialnämnden enligt 21 b § lag med särskilda bestämmelser för vård av unga (LVU) följa upp barnets situation när vård upphört, med syfte att följa barnet och få information om dess situation. Uppföljningen kan visa om det finns fortsatta behov som kan motivera öppna insatser eller en ny placering.

I den nya socialtjänstlagen (SoL) tydliggörs också i 11 kap 4 b § att socialnämnden får besluta om uppföljning av barns situation efter placering i familjehem eller HVB upphört i de fall placering skett med stöd av socialtjänstlagen. Enligt 11 kap 4 c § SoL ska en sådan uppföljning avslutas senast två månader från att utredning som gäller ett barns behov av stöd och skydd avslutats, då placeringen upphört eller när nämnden dessförinnan finner skäl att inleda utredning enligt 11 kap 1 § första stycket SoL.

Utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen arbetar för placerade barns och ungas skolgång, bland annat genom *SAMS* (samverkan socialtjänst och skola för placerade barn och unga), *SkolFam* (Skolstöd för barn i familjehem) samt projektet *Skolsamordnare för placerade barn och unga*.

SAMS är en stödmodell framtagen av Specialpedagogiska skolmyndigheten, Skolverket och Socialstyrelsen i syfte att stödja kommunernas arbete med att tillämpa gällande regler och genom detta skapa förutsättning för en kontinuerlig skolgång för placerade barn och unga. Under 2024 pågår utbildningsinsatser om skolans ansvar enligt SAMS-stödet som riktar sig till alla rektorer, biträdande rektorer och elevhälsan på alla kommunala och fristående grund- och gymnasieskolor samt anpassade grund- och gymnasieskolor i Stockholms stad. Samtidigt uppdateras under våren 2024 det nationella SAMS-stödet vars huvudsakliga syfte är att säkerställa en kontinuerlig skolgång för placerade barn och unga när placeringen medför skolbyte. SAMS-stödet består av fyra olika faser; inför placering, under placering, inför avslut och uppföljning. Som stöd för kommuner och skolor inför avslut och uppföljning finns i SAMS-stödet checklistor och förslag på ansvarsfördelning. Sedan 2021 används stödmodellen i stadens alla stadsdelsnämnder.

Socialförvaltningen leder även det treåriga projektet *Skolsamordnare för placerade barn och unga* i samverkan med utbildningsförvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen och fem av stadens stadsdelsnämnder. Skolsamordnarprojektet startade utifrån ett uppmärksammat behov av att intensifiera arbetet med skolgången inför, under och efter placeringen samt vetskapen om att skolan är den viktigaste skyddsfaktorn för att det ska gå bra senare i livet för gruppen placerade barn och unga. Målet för målgruppen är att avsluta grundskolan med behörighet till nationellt program och att avsluta gymnasieskolan med en gymnasieexamen. Genom skolsamordnarprojektet finns det, enligt förvaltningen, en större möjlighet att fokusera på placerade barns skolgång både före, under och efter en placering.

SkolFam är en förebyggande och manualbaserad samverkansmodell framtagen genom forskning, med syfte att stärka skolgången inom familjehemsvård. Målgruppen i Stockholms stads *SkolFam* är barn i familjehem placerade inom Stockholms län och finns i samtliga stadsdelsnämnder. Insatsen pågår under grundskoletiden eller till dess att familjehemspaceringen avslutas och målet är att barnen ska få stöd till goda skolresultat och behörighet till gymnasieskolan.

Inom socialtjänsten pågår utöver detta ett utvecklingsarbete genom den sociala investeringsfonden om en intensifierad eftervård för placerade barn och unga. Utvecklingsarbetets resultat kommer att följas upp löpande och utvärderas.

Avslutningsvis instämmer förvaltningen i motionärens förslag om att barnets bästa ska vara i fokus vid uppföljningen av placerade barn och unga. Förvaltningen ser positivt på en systematisk

uppföljning samt att skolgången stabiliseras för barn i samhällsvård. Ett eventuellt eftervårdsprogram som gäller skolans arbete bör dock i huvudsak ske inom skolans befintliga uppdrag. Förvaltningen har i övrigt inga synpunkter på om socialtjänsten utvecklar sitt arbete med uppföljning för de placeringar som socialtjänsten beslutar om.

Konsekvenser för barn och barnets rättigheter samt jämställdhet

Då ärendet är svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs av kommunstyrelsen i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Peter Bragner
Grundskoledirektör
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Motion av Jan Jönsson (L) om att staden skall ta fram ett eftervårdsprogram för omhändertagna och placerade barn

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lena Holmdahl, Utbildningsdirektör	2024-06-04